

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2018
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ**

*Φροντιστήρια Ρούλα Μακρή / Τομέας Μαθηματικών
Υπεύθυνος τομέα: Φάνης Μαργαρόνης
Συνεργάστηκαν: Μαργαρίτα Πιπεράκη
Φαίη Οικονομοπούλου
Παναγιώτης Ατζέμης*

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Θεωρία – Θεώρημα σελ. 145 σχολικού βιβλίου
- A2.** Θεωρία – Ορισμός σελ. 15 σχολικού βιβλίου
- A3.** Παράγωγος της f μπορεί να είναι η T .
Παράγωγος της g μπορεί να είναι η H .
- A4.** α) Ψευδής
β) Αντιπαράδειγμα – σελ. 62 σχολικού βιβλίου.
- A4.** α) ΣΩΣΤΟ
β) ΣΩΣΤΟ
γ) ΛΑΘΟΣ

ΘΕΜΑ Β

B1. Εφόσον η f είναι συνεχής στο πεδίο ορισμού της, θα είναι και στο $x_0 = 1$.

Επομένως θα ισχύει: $\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = f(1) \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x+1}{x} = 1 + \alpha \Leftrightarrow 2 = 1 + \alpha \Leftrightarrow \alpha = 1$.

Πράγματι, για $\alpha = 1$ η f είναι συνεχής στο $x_0 = 1$ $\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = f(1) = \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x)$ αλλά και στα $(-\infty, 1)$ και $(1, +\infty)$.

Έτσι έχουμε: $f(x) = \begin{cases} 1 + \frac{1}{x}, & x > 1 \\ x^2 + 1, & x \leq 1 \end{cases}$.

B2. Η f είναι συνεχής στο $\left[\frac{1}{2}, 4\right]$.

Επίσης η f είναι παραγωγίσιμη στο $\left[\frac{1}{2}, 1\right)$ με $f'(x) = 2x$ και στο $(1, 4]$, με

$f'(x) = -\frac{1}{x^2}$. Εξετάζουμε αν είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 1$.

$$\bullet \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{x^2 + 1 - 2}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{(x-1)(x+1)}{x-1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} (x+1) = 2 \text{ και}$$

$$\bullet \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\frac{x+1}{x} - 2}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x+1-2x}{x(x-1)} \lim_{x \rightarrow 1^+} \left(\frac{-1}{x}\right) = -1 \neq 2.$$

Επομένως η f δεν είναι παραγωγίσιμη στο $x_0 = 1$ κι έτσι δεν ικανοποιούνται οι προϋποθέσεις του θεωρήματος Rolle στο διάστημα $\left[\frac{1}{2}, 4\right]$.

B3. Αναζητούμε τα σημεία όπου ισχύει: $f'(x) = -\frac{1}{4}$.

Η παράγωγος της f είναι: $f'(x) = \begin{cases} -\frac{1}{x^2}, & x > 1 \\ 2x, & x < 1 \end{cases}$.

Για $x > 1$ έχουμε:

$$f'(x) = -\frac{1}{4} \Leftrightarrow -\frac{1}{x^2} = -\frac{1}{4} \Leftrightarrow x^2 = 4$$

$\Leftrightarrow x = 2$, δεκτή ή $x = -2 < 1$, απορρίπτεται.

Είναι $f(2) = \frac{3}{2}$ και $f'(2) = -\frac{1}{4}$, οπότε η εφαπτομένη στο σημείο $A\left(2, \frac{3}{2}\right)$ είναι η :

$$(\varepsilon_1): y - f(2) = f'(2)(x - 2) \Leftrightarrow y - \frac{3}{2} = -\frac{1}{4}(x - 2) \Leftrightarrow 4y - 6 = -x + 2 \Leftrightarrow x + 4y = 8 .$$

Για $x < 1$ έχουμε:

$$f'(x) = -\frac{1}{4} \Leftrightarrow 2x = -\frac{1}{4} \Leftrightarrow x = -\frac{1}{8}, \text{ δεκτή.}$$

Είναι $f\left(-\frac{1}{8}\right) = \frac{65}{64}$ και η εφαπτομένη στο σημείο $B\left(-\frac{1}{8}, \frac{65}{64}\right)$ είναι η :

$$(\varepsilon_2): y - f\left(-\frac{1}{8}\right) = f'\left(-\frac{1}{8}\right)\left(x + \frac{1}{8}\right) \Leftrightarrow y - \frac{65}{64} = -\frac{1}{4}\left(x + \frac{1}{8}\right)$$

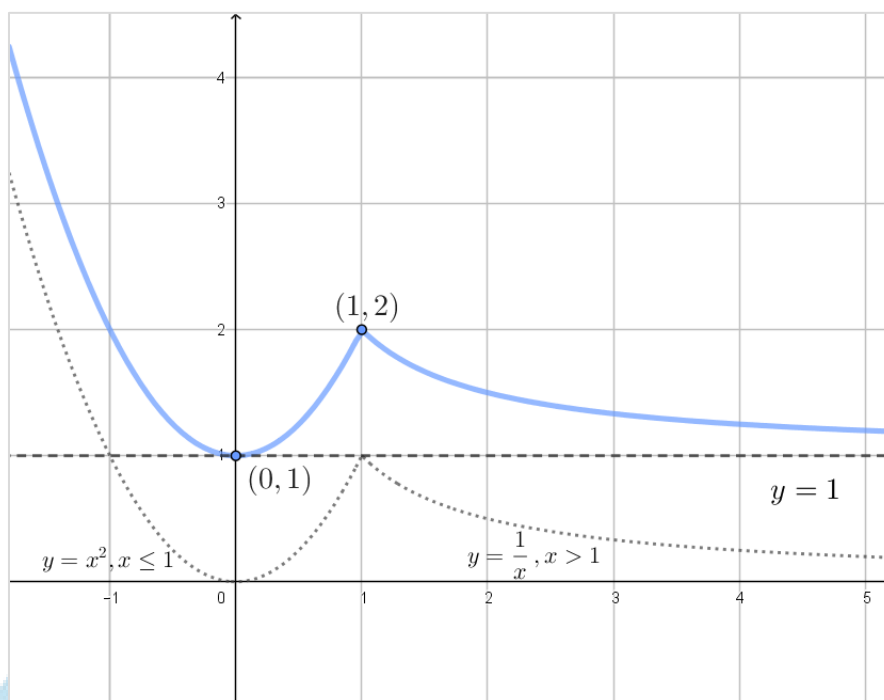
$$\Leftrightarrow 64y - 65 = -16x - 2 \Leftrightarrow 16x + 64y = 63 .$$

- B4.**
- Η f είναι συνεχής στο \mathbb{R} , οπότε δεν παρουσιάζει κατακόρυφες ασύμπτωτες.
 - Παρατηρούμε ότι $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(1 + \frac{1}{x}\right) = 1$, άρα η f παρουσιάζει οριζόντια ασύμπτωτη στο $+\infty$ την ευθεία με εξίσωση $y = 1$.
 - Στο $-\infty$ η f δεν έχει ασύμπτωτες, επειδή είναι πολυώνυμο 2ου βαθμού.

Θεωρούμε τους κλάδους της f γνωστές συναρτήσεις και με μετατοπίσεις :

- της $y = x^2$ κατά μία μονάδα προς τα πάνω στο $(-\infty, 1]$
- της $y = \frac{1}{x}$ κατά μία μονάδα προς τα πάνω στο $(1, +\infty)$,

καταλήγουμε στην εξής γραφική παράσταση:

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Η f είναι συνεχής και παραγωγίσιμη στο $[0, \pi]$ ως αποτέλεσμα πράξεων συνεχών και παραγωγίσιμων συναρτήσεων.

Είναι $f'(x) = 2\sigma\upsilon\nu x - 1$, συνεχής στο $[0, \pi]$, ενώ η εξίσωση

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow \sigma\upsilon\nu x = \frac{1}{2} \stackrel{x \in [0, \pi]}{\Leftrightarrow} x = \frac{\pi}{3} \text{ (μοναδική ρίζα).}$$

Είναι, επίσης, $f'\left(\frac{\pi}{6}\right) = 2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} - 1 = \sqrt{3} - 1 > 0$ και f' συνεχής στο $\left[0, \frac{\pi}{3}\right)$, άρα από συνέπειες θεωρήματος Bolzano θα είναι $f'(x) > 0$ για κάθε $x \in \left[0, \frac{\pi}{3}\right)$.

Αντίστοιχα είναι $f'\left(\frac{\pi}{2}\right) = 2 \cdot 0 - 1 = -1 < 0$ και f' συνεχής στο $\left(\frac{\pi}{3}, \pi\right]$, άρα από συνέπειες θεωρήματος Bolzano θα είναι $f'(x) < 0$ για κάθε $x \in \left(\frac{\pi}{3}, \pi\right]$.

Έτσι προκύπτει ο πίνακας:

x	0	$\frac{\pi}{6}$	$\frac{\pi}{3}$	$\frac{\pi}{2}$	π
f'		+	○	-	
f		↗		↘	
	T.E.		O.M.		O.E.
	$f(0) = 0$		$f\left(\frac{\pi}{3}\right) = \sqrt{3} - \frac{\pi}{3}$		$f(\pi) = -\pi$

Συμπεραίνουμε ότι η f παρουσιάζει:

- Ολικό μέγιστο για $x = \frac{\pi}{3}$, το $f\left(\frac{\pi}{3}\right) = \sqrt{3} - \frac{\pi}{3}$.
- Ολικό ελάχιστο για $x = 0$, το $f(0) = 0$.
- Τοπικό ελάχιστο για $x = \pi$, το $f(\pi) = -\pi$.

Γ2. Η συνάρτηση f είναι δύο φορές παραγωγίσιμη στο $(0, \pi)$ με $f''(x) = -2\eta\mu x < 0$ για κάθε $x \in (0, \pi)$ και f συνεχής στο $[0, \pi]$. Επομένως η f είναι κοίλη στο $[0, \pi]$. Άρα θα βρίσκεται κάτω από οποιαδήποτε εφαπτομένη της, με εξαίρεση το σημείο επαφής. Έτσι για οποιοδήποτε $x_0 \in [0, \pi]$ η γραφική παράσταση της f και η εφαπτομένη της στο σημείο $A(x_0, f(x_0))$ θα έχουν ένα μόνο κοινό σημείο, το σημείο επαφής.

Γ3. α' τρόπος

$$\text{Είναι: } I = \int_0^{\pi} f(x) \cdot \sigma\upsilon\nu x dx = \int_0^{\pi} f(x) \cdot (\eta\mu x)' dx = [f(x) \cdot \eta\mu x]_0^{\pi} - \int_0^{\pi} f'(x) \cdot \eta\mu x dx .$$

Έχουμε:

$$[f(x) \cdot \eta\mu x]_0^{\pi} = f(\pi) \cdot \eta\mu\pi - f(0) \cdot \eta\mu 0 = 0$$

Και :

$$\begin{aligned} \int_0^{\pi} f'(x) \cdot \eta\mu x dx &= \int_0^{\pi} (2\sigma\upsilon\nu x - 1) \cdot \eta\mu x dx = \int_0^{\pi} 2\sigma\upsilon\nu x \cdot \eta\mu x dx - \int_0^{\pi} \eta\mu x dx \\ &= \int_0^{\pi} \eta\mu(2x) dx + [\sigma\upsilon\nu x]_0^{\pi} = \left[-\frac{\sigma\upsilon\nu(2x)}{2} \right]_0^{\pi} + \sigma\upsilon\nu\pi - \sigma\upsilon\nu 0 \\ &= -\frac{1}{2} + \frac{1}{2} - 2 = -2. \end{aligned}$$

Έτσι το ζητούμενο ολοκλήρωμα θα είναι: $I = 0 - (-2) = 2$.

β' τρόπος

Είναι:

$$\begin{aligned}
 I &= \int_0^{\pi} f(x) \cdot \sigma\upsilon\nu x dx = \int_0^{\pi} (2\eta\mu x - x) \cdot \sigma\upsilon\nu x dx = \int_0^{\pi} 2\eta\mu x \cdot \sigma\upsilon\nu x dx - \int_0^{\pi} x \cdot \sigma\upsilon\nu x dx \\
 &= \left[-\frac{\sigma\upsilon\nu(2x)}{2} \right]_0^{\pi} - \int_0^{\pi} x \cdot (\eta\mu x)' dx = -\frac{1}{2} + \frac{1}{2} - [x \cdot \eta\mu x]_0^{\pi} + \int_0^{\pi} \eta\mu x dx \\
 &= -0 + 0 + [-\sigma\upsilon\nu x]_0^{\pi} = -(-1) + 1 = 2.
 \end{aligned}$$

γ' τρόπος (υπολογισμός του $\int_0^{\pi} \eta\mu x \cdot \sigma\upsilon\nu x dx$ χωρίς χρήση του τύπου $2\eta\mu x \cdot \sigma\upsilon\nu x = \eta\mu(2x)$)

$$\begin{aligned}
 \text{Είναι: } \int_0^{\pi} 2\eta\mu x \cdot \sigma\upsilon\nu x dx &= 2 \int_0^{\pi} \eta\mu x \cdot \sigma\upsilon\nu x dx = 2 \int_0^{\pi} \eta\mu x \cdot (\eta\mu x)' dx = 2 \cdot \int_0^{\pi} \left(\frac{\eta\mu^2 x}{2} \right)' dx \\
 &= \left[\eta\mu^2 x \right]_0^{\pi} = \eta\mu^2 \pi - \eta\mu^2 0 = 0 - 0 = 0.
 \end{aligned}$$

δ' τρόπος (υπολογισμός του $\int_0^{\pi} \eta\mu x \cdot \sigma\upsilon\nu x dx$ με αλλαγή μεταβλητής)

$$\text{Είναι: } \int_0^{\pi} 2\eta\mu x \cdot \sigma\upsilon\nu x dx = 2 \int_0^{\pi} \eta\mu x \cdot \sigma\upsilon\nu x dx = 2 \int_0^{\pi} \eta\mu x \cdot (\eta\mu x)' dx$$

Θέτουμε: $u = \eta\mu x$, άρα $du = \sigma\upsilon\nu x dx$.Για $x = 0$ είναι $u = 0$, ενώ για $x = \pi$ είναι $u = 0$ Άρα το ολοκλήρωμα γίνεται: $2 \int_0^{\pi} u du = 0$.

$$\text{Γ4. } \alpha) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2\eta\mu x - x}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \left(2 \frac{\eta\mu x}{x} - 1 \right) = 2 \cdot 1 - 1 = 1.$$

$$\begin{aligned}
 \beta) \lim_{x \rightarrow 0} \left[(f(x) - f(2x)) \cdot \ln x \right] &= \lim_{x \rightarrow 0^+} \left[\left(\frac{f(x)}{x} - \frac{f(2x)}{2x} \cdot 2 \right) \cdot x \ln x \right] \\
 &= (1 - 1 \cdot 2) \cdot 0 = 0,
 \end{aligned}$$

- επειδή:
- $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{x} = 1$, από (α) ερώτημα.
 - $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(2x)}{2x} \stackrel{u=2x}{=} \lim_{u \rightarrow 0} \frac{f(u)}{u} = 1$.

$$\bullet \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} (x \ln x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln x}{\frac{1}{x}} \stackrel{\frac{-\infty}{+\infty}}{=} \lim_{x \rightarrow 0^+} (-x) = 0 .$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Αρκεί να αποδείξω ότι: $\ln(x+1) > \frac{x}{x+1}$ για κάθε $x > 0$.

α' τρόπος

Ισχύει $\ln x \leq x - 1$ για κάθε $x > 0$ με την ισότητα να ισχύει μόνο για $x = 1$.

Θέτω $x = \frac{1}{u+1} > 0$, άρα πρέπει $u > -1$, ενώ η ισότητα ισχύει μόνο για $u = 0$.

Τότε για $u > -1$ και με το $=$ να ισχύει μόνο για $u = 0$, έχουμε:

$$\ln \frac{1}{u+1} \leq \frac{1}{u+1} - 1 \Leftrightarrow -\ln(u+1) \leq \frac{-u}{u+1} \Leftrightarrow \ln(u+1) \geq \frac{u}{u+1}$$

Επομένως για κάθε $u > 0$ θα ισχύει: $\ln(u+1) > \frac{u}{u+1}$, το οποίο είναι το ζητούμενο.

β' τρόπος

Θέτω στη ζητούμενη σχέση όπου $x+1 = u \Leftrightarrow x = u-1$.

Έτσι αρκεί να αποδείξω ότι $\ln u > \frac{u-1}{u}$, για κάθε $u > 1$.

Ισοδύναμα, αρκεί: $\ln u > 1 - \frac{1}{u} \Leftrightarrow \ln u + \frac{1}{u} > 0$, για κάθε $u > 1$.

Θεωρώ τη συνάρτηση $g(u) = \ln u + \frac{1}{u}$, $u > 1$.

Αρκεί να δείξω ότι ισχύει $g(u) > 0$, για κάθε $u > 1$.

Η g είναι συνεχής και παραγωγίσιμη στο $(1, +\infty)$, με $g'(u) = \frac{1}{u} - \frac{1}{u^2} = \frac{u-1}{u^2} > 0$, για

κάθε $u > 1$. Επομένως η g είναι συνεχής και γνησίως αύξουσα στο $(1, +\infty)$.

Συμπεραίνουμε ότι θα έχει πεδίο τιμών:

$g((1, +\infty)) \overset{g \nearrow}{=} \left(\lim_{x \rightarrow 1^+} g(u), \lim_{x \rightarrow +\infty} g(u) \right) = (1, +\infty)$, αφού:

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} g(u) = \lim_{x \rightarrow 1^+} \left(\ln u + \frac{1}{u} \right) = 0 + 1 = 1 \quad \text{και} \quad \lim_{x \rightarrow +\infty} g(u) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\ln u + \frac{1}{u} \right) \overset{+\infty+0}{=} +\infty.$$

Οπότε, πράγματι, θα ισχύει $g(u) > 1$, για κάθε $u > 1$.

Δ2. Η f είναι συνεχής και παραγωγίσιμη στο $A = (0, +\infty)$ ως αποτέλεσμα πράξεων μεταξύ συνεχών και παραγωγίσιμων συναρτήσεων.

$$\text{Είναι } f'(x) = \frac{\frac{1}{x+1} \cdot x - \ln(x+1)}{x^2} < 0, \text{ λόγω του } \Delta 1 \text{ ερωτήματος.}$$

Οπότε η f θα είναι γνησίως φθίνουσα στο $(0, +\infty)$, άρα και 1-1 και έτσι θα αντιστρέφεται.

Το πεδίο ορισμού της f^{-1} είναι το πεδίο τιμών της f .

Όμως αφού η f είναι συνεχής και γνησίως φθίνουσα, θα ισχύει:

$$f(A) = f((0, +\infty)) \overset{f \searrow}{=} \left(\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x), \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) \right) = (0, 1), \text{ επειδή:}$$

$$\bullet \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\ln(x+1)}{x} \overset{+\infty}{=} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{x+1} = 0 \quad \text{και}$$

$$\bullet \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{\ln(x+1)}{x} \overset{0}{=} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x+1} = 1.$$

Δ3. Αρκεί: $f(x) > 2^{f(x)} - 1 \Leftrightarrow f(x) + 1 > 2^{f(x)} \Leftrightarrow \ln(f(x) + 1) > f(x) \ln 2$

$$\Leftrightarrow \frac{\ln(f(x) + 1)}{f(x)} > \ln 2 \Leftrightarrow f(f(x)) > f(1) \overset{f \searrow}{\Leftrightarrow} f(x) < 1, \text{ που ισχύει.}$$

Δ4. Έχουμε:

$$\frac{f(\alpha)}{x-1} + \frac{f^{-1}(\alpha)}{x-2} + \frac{\eta\mu(\pi\alpha)}{x} = 0$$

$$\Leftrightarrow x(x-2)f(\alpha) + x(x-1)f^{-1}(\alpha) + (x-1)(x-2)\eta\mu(\pi\alpha) = 0 \quad (1)$$

Έστω, λοιπόν, συνάρτηση $h(x) = x(x-2)f(\alpha) + x(x-1)f^{-1}(\alpha) + (x-1)(x-2)\eta\mu(\pi\alpha)$,

ορισμένη στα διαστήματα $[0,1]$ και $[1,2]$, σε καθένα από τα οποία είναι συνεχής ως πολυωνυμική. Τότε η $(1) \Leftrightarrow h(x) = 0$.

Παρατηρούμε ότι:

- $h(0) = 2 \cdot \eta\mu(\alpha) > 0$, επειδή $0 < \alpha < 1 \Leftrightarrow 0 < \alpha\pi < \pi$, άρα $\eta\mu(\alpha\pi) > 0$.
- $h(1) = -f(\alpha) < 0$, επειδή $f(A) = (0,1)$.

Επομένως από το θεώρημα Bolzano θα υπάρχει τουλάχιστον ένα $x_1 \in (0,1)$, τέτοιο, ώστε να ισχύει: $h(x_1) = 0$ και άρα το x_1 θα είναι ρίζα της αρχικής εξίσωσης.

Αντίστοιχα έχουμε:

- $h(1) = -f(\alpha) < 0$
- $h(2) = 2f^{-1}(\alpha) > 0$, αφού πεδίο τιμών της f^{-1} είναι το πεδίο ορισμού της f , θα ισχύει $f^{-1}(x) > 0$ για κάθε $x \in (0,1)$.

Οπότε από το θεώρημα Bolzano θα υπάρχει τουλάχιστον ένα $x_2 \in (1,2)$ τέτοιο, ώστε $h(x_2) = 0$ και άρα το x_2 θα είναι ρίζα της αρχικής εξίσωσης.

Επομένως η $h(x)$ έχει τουλάχιστον δύο ρίζες, ενώ είναι πολυώνυμο το πολύ 2ου βαθμού, επομένως θα έχει το πολύ δύο ρίζες. Συμπεραίνουμε, λοιπόν, ότι θα έχει ακριβώς δύο ρίζες. Επομένως και η αρχική εξίσωση θα έχει ακριβώς δύο ρίζες, μία στο διάστημα $(0,1)$ και μία στο $(1,2)$.

Δ5. Η συνάρτηση F είναι συνεχής στο $[1,e]$ και παραγωγίσιμη στο $(1,e)$, επομένως ισχύουν οι προϋποθέσεις του Θεωρήματος Μέσης Τιμής.

Έτσι θα υπάρχει τουλάχιστον ένα $\xi \in (1,e)$ τέτοιο, ώστε: $F'(\xi) = f(\xi) = \frac{F(e) - F(1)}{e - 1}$ (1).

Επίσης είναι $F'(x) = f(x)$ και $F''(x) = f'(x) < 0$ (από Δ2 ερώτημα).

Επειδή η F' είναι συνεχής, θα έχουμε ότι η F' είναι γνησίως φθίνουσα στο $(0, +\infty)$.

Οπότε ισχύουν:

$$1 < \xi < e \Leftrightarrow F'(e) < F'(\xi) < F'(1) \Leftrightarrow f(e) < f(\xi) < f(1) \Leftrightarrow \frac{\ln(e+1)}{e} < \frac{F(e) - F(1)}{e-1} < \ln 2 \quad (2).$$

$$\text{Τότε από τη (2): } \frac{F(e) - F(1)}{e-1} < \ln 2 \stackrel{F(e)=e \ln 2}{\Leftrightarrow} (e-1) \cdot \ln 2 > e \cdot \ln 2 - F(1) \Leftrightarrow \ln 2 < F(1).$$

Μένει να δείξουμε ότι $F(1) < \ln\left(\frac{2^{e+1}}{e+1}\right)$.

Από τη (2) έχουμε:

$$\frac{\ln(e+1)}{e} < \frac{F(e) - F(1)}{e-1} \stackrel{e^{(e-1)} > 0}{\Leftrightarrow} (e-1) \cdot \ln(e+1) < e(F(e) - F(1))$$

$$\stackrel{F(e)=e \ln 2}{\Leftrightarrow} (e-1) \cdot \ln(e+1) < e^2 \cdot \ln 2 - eF(1) \Leftrightarrow F(1) < e \ln 2 - \frac{e-1}{e} \cdot \ln(e+1) .$$

Επομένως αρκεί να δείξουμε ότι: $e \ln 2 - \frac{e-1}{e} \cdot \ln(e+1) < \ln\left(\frac{2^{e+1}}{e+1}\right) \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow e \ln 2 - \frac{e-1}{e} \cdot \ln(e+1) < (e+1) \cdot \ln 2 - \ln(e+1)$$

$$\Leftrightarrow -\frac{e-1}{e} \cdot \ln(e+1) < \ln 2 - \ln(e+1)$$

$$\Leftrightarrow \left(1 - \frac{e-1}{e}\right) \cdot \ln(e+1) < \ln 2$$

$$\Leftrightarrow \left(1 - 1 + \frac{1}{e}\right) \cdot \ln(e+1) < \ln 2$$

$$\Leftrightarrow \ln(e+1) < \ln 2^e \Leftrightarrow e+1 < 2^e, \text{ που ισχύει.}$$

β' τρόπος για την απόδειξη της $F(1) < \ln\left(\frac{2^{e+1}}{e+1}\right)$

Θα δείξουμε ότι: $F(1) < \ln\left(\frac{2^{e+1}}{e+1}\right) \Leftrightarrow F(1) < (e+1) \ln 2 - \ln(e+1)$

$$\Leftrightarrow F(1) < e \cdot \ln 2 + \ln 2 - \ln(e+1)$$

$$\Leftrightarrow F(1) < F(e) + \ln 2 - \ln(e+1)$$

$$\Leftrightarrow F(1) - 1 \cdot f(1) < F(e) - e \cdot f(e) .$$

Θεωρώ συνάρτηση $w(x) = F(x) - x \cdot f(x)$, $x > 0$, η οποία είναι παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$ ως αποτέλεσμα πράξεων μεταξύ παραγωγίσιμων συναρτήσεων, άρα είναι και συνεχής στο $(0, +\infty)$. Αρκεί, λοιπόν, να δείξουμε ότι $w(1) < w(e)$.

Είναι: $w'(x) = f(x) - f(x) - x \cdot f'(x) = -x \cdot f'(x) > 0$,

αφού $f'(x) < 0$ από Δ2 ερώτημα. Έτσι συμπεραίνουμε ότι η w είναι γνησίως αύξουσα συνάρτηση στο $(0, +\infty)$. Οπότε: $1 < e \stackrel{w \nearrow}{\Leftrightarrow} w(1) < w(e)$.

Σημειώσεις των καθηγητών:

1. Στο **A4** θα μπορούσαμε, αντί του παραδείγματος που υπάρχει στο σχολικό βιβλίο, να παρουσιάσουμε οποιοδήποτε άλλο ζεύγος συναρτήσεων ή ακόμα και παρόμοιες συναρτήσεις με αυτές του σχολικού βιβλίου, αρκεί να λειτουργούν ως αντιπαράδειγμα του ισχυρισμού. Φερ' ειπείν για τις συναρτήσεις:

$$f(x) = \frac{1}{x^4} \text{ και } g(x) = -\frac{1}{x^4} + 2018, \text{ έχουμε: } \lim_{x \rightarrow 0} f(x) = +\infty \text{ και } \lim_{x \rightarrow 0} g(x) = -\infty,$$

$$\text{ενώ } \lim_{x \rightarrow 0} [f(x) + g(x)] = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{1}{x^2} - \frac{1}{x^2} + 2018 \right) = \lim_{x \rightarrow 0} 2018 = 2018.$$

2. Στο **B1**, για να βρούμε το α , θα μπορούσαμε να πάρουμε την ισότητα $\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x)$.

3. Στο **B2** θα μπορούσαμε να μην αναφέρουμε τη συνέχεια. Εφόσον η f δεν είναι παραγωγίσιμη στο $\left[\frac{1}{2}, 4\right]$ δεν ισχύουν οι προϋποθέσεις του θεωρήματος Rolle, παρόλο που είναι συνεχής. Εμείς ακολουθήσαμε την αναμενόμενη σειρά ενεργειών του υποψηφίου. Στο ίδιο ερώτημα, αντίστοιχα, δε χρειάζεται να συνεχίσουμε εξετάζοντας αν ισχύει η ισότητα $f\left(\frac{1}{2}\right) = f(4)$, η οποία βέβαια ισχύει.

4. Στο **B4** θα μπορούσαμε να πάρουμε αναλυτικά το θεώρημα με τα δύο όρια για την εύρεση της ασύμπτωτης στο $+\infty$, όμως η παρατήρηση ότι $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = 1$ μας επιτρέπει να τη βρούμε πιο γρήγορα. Ομοίως και για το $-\infty$, όμως η θεωρία (1ο σχόλιο, σελ. 163 σχολικού βιβλίου) εξασφαλίζει ότι η f δεν θα έχει ασύμπτωτες στο $-\infty$.

5. Στο **B4**, προκειμένου να σχεδιάσουμε τη γραφική παράσταση της f , θα μπορούσαμε να πάρουμε την f'' για εύρεση της κυρτότητας της f , να βρούμε τα ακρότατα μέσω της f' , καθώς και τα σημεία τομής με τους άξονες. Αλλά με δεδομένο ότι οι συναρτήσεις είναι γνωστές από τη θεωρία δεν κρίνεται σκόπιμο.

6. Στο Δ1, στον β' τρόπο, η ανισότητα $\ln u > 1 - \frac{1}{u}$ για $u > 1$, μπορεί να αποδειχτεί χωρίς βοηθητική συνάρτηση, ακολουθώντας τη λογική του α' τρόπου, δηλαδή θέτοντας $x = \frac{1}{u}$, με $u > 0$ και το = να ισχύει μόνο για $u = 1$, άρα τελικά για κάθε $u > 1$ θα είναι: $\ln \frac{1}{u} < \frac{1}{u} - 1 \Leftrightarrow -\ln u < \frac{1}{u} - 1 \Leftrightarrow \ln u > 1 - \frac{1}{u}$.

7. Στο Δ4 το πολυώνυμο $h(x)$ είναι σίγουρα 2ου βαθμού, αφού γράφεται στη μορφή:

$$h(x) = (f(\alpha) + f^{-1}(\alpha) + \eta\mu(\pi\alpha)) \cdot x^2 - (2f(\alpha) + f^{-1}(\alpha) + 3\eta\mu(\pi\alpha)) \cdot x + 2\eta\mu(\pi\alpha),$$

με συντελεστή του x^2 το: $f(\alpha) + f^{-1}(\alpha) + \eta\mu(\pi\alpha) > 0$, ως άθροισμα θετικών όρων.

Παρ' όλα αυτά δε χρειάζεται να γραφτεί, καθώς η $h(x)$ είναι σίγουρα πολυώνυμο το πολύ 2ου βαθμού, επομένως δεν μπορεί να έχει περισσότερες από 2 ρίζες.

ρούλα
μακρή

ΘΕΤΙΚΟ / ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ